

SŁOWNIK TECHNICZNY ŚCIEKI-ODPADY

ATV-Fachwörterbuch Abwasser-Abfall. Deutsch-Englisch-Französisch-Portugiesisch-Polnisch. Wyd. ATV, 1999, ss. 257, format A4.

Wielojęzyczne słowniki branżowe są bardzo potrzebne i zwykle oczekiwane. Nie ukazują się bowiem zbyt często, podobnie jak później wznawiane wydania, często poszerzone i poprawione. W inżynierii środowiska, a ściślej w branży wodno-ściekowej, takim wielojęzycznym słownikiem autorstwa prof. Fritza Meincka (por. polski przekład podręcznika *Ścieki przemysłowe*, Arkady, Warszawa 1983) i dra Helmuta Möhle jest *Wörterbuch für das Wasser- und Abwasserfach*, wyd. R. Oldenbourg, Monachium (trzy wydania) w układzie językowym niemiecki (podstawa)-francuski-angielski-włoski. W przedmowie do tego słownika podano, jacy sławni fachowcy współpracowali przy tłumaczeniu poszczególnych wersji językowych.

Na naszym rynku ukazał się też niewielkich rozmiarów słownik polsko-angielski i angielsko-polski „Technologia wody i ścieków”, sponsorowany przez firmę Rohm & Haas, a wydany przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w 1983 r. Sądzę, że i ten mały słowniczek był pożyteczny.

W niniejszej recenzji przedstawiam nowy, bo wydany w kwietniu 1999 r., słownik branżowy jak w tytule, w pięciu wersjach językowych z 3890 hasłami. Jest to już zatem słownik o średnim zakresie znaczeniowym. Słownik bez wskazań zespołu autorskiego i tłumaczy. Z krótkiej przedmowy wynika, że w przygotowaniu są dalsze wersje językowe, tj. czeska, węgierska i hiszpańska. Słownik ma w stopce każdej strony zastrzeżenie *Copyright*, jednak odnosi się wrażenie, że jest to pierwopis, przeznaczony – być może – jedynie do użytku wewnętrznego. Hasła w językach niemieckim, angielskim i francuskim są najczęściej kompatybilne z normami tych krajów i z normami międzynarodowymi, ale nie dotyczy to języków portugalskiego i polskiego.

Recenzentowi nie wiadomo, czy słownik był recenzowany przez językoznawców i branżowych fachowców, ale sądzi, że takiej weryfikacji hasel w języku polskim nie było. Z większością hasel i pojęć znaczeniowych można się zgodzić, ale występują też i takie, które trudno przyjąć, gdyż są nieadekwatne albo nawet mylące. Recenzent zdaje sobie sprawę z faktu, że niektóre z naszych pojęć branżowych mają wydźwięk żargonowy (np. skratki – ciała stałe zatrzymane na kratkach), ale są to zwykle pojęcia już ogólnie przyjęte i powszechnie stosowane. Do niedociągnięć, czy wręcz przekłamań językowych zaliczyć trzeba m.in. – przy czym przytoczone niżej przykłady wybrano zupełnie losowo:

Hasło niemieckie	Jest w słowniku	Zdaniem recenzenta powinno być
Abfall	odpad	odpady (zwykle w liczbie mnogiej)
Abwasser	ścieki, wody odpadowe	ścieki, wody zużyte
Abwasser aus Spritzkabinen	ścieki z pryszniców	ścieki z kabin lakierniczych (!)
Ablaufrinne	kanał spustowy	kanał odpływowy
Ablaufrohr	rura spustowa	przewód odpływowy
Ablaufventil	zawór spustowy	zawór odpływowy
Entlüftungspumpe für Heber- und Saugleitungen	urządzenie odpowietrzające do przewodów szybowych i odsysających	pompa próżniowa do odpowietrzania lewarów i przewodów ssawnych
Fettsammelraum	pojemnik do gromadzenia tłuszczu	komora do gromadzenia tłuszczu
Längsräumer	zbieracz podłużny	zgarniacz podłużny
Kurzrohr	rura krótka	króciec
Lackabfälle	odpady malarskie	odpady lakiernicze
Lamellenklärer	osadnik/separator lamelowy	osadnik wielostrumieniowy
Notauslass	wyjście awaryjne	spust awaryjny (!)
Nutzungsdauer	czas trwania awarii	okres użytkowania
Spezifischer Sauerstoff-Verbrauch	specyficzne/właściwe zapotrzebowanie tlenu	jednostkowe zużycie tlenu (!)

i tak dalej, i tak dalej. Właściwie na każdej ze stron można znaleźć takie i podobne „kwiatki”.

Właściwie źle się stało, że do pracy nad słownikiem nie zaproszono fachowców rekomendowanych przez Zarząd Główny PZITS, z których wielu używa języka polskiego nader poprawnie, znając jednocześnie doskonale język niemiecki lub angielski. Omawiany słownik wymaga starannej weryfikacji polskiej wersji językowej! W obecnym tłumaczeniu hasel nie zalecam go polskiemu Czytelnikowi. Są w nim neologizmy nie oddające ducha języka polskiego, a nawet tłumaczenia wręcz błędne. Dobry fachowiec, znający podstawowy (w słowniku) język niemiecki, poradzi sobie z tak wadliwym słownictwem, ale przecież nie wszyscy są wytrawnymi językoznawcami.

Postuluję, by Zarząd Główny PZITS – jako partner ATV – na bazie zawartej umowy o współpracy, zajął oficjalne stanowisko w tej sprawie. Czytelnik może bowiem odnieść wrażenie, że PZITS takiemu wydawnictwu patronował. Można mieć uzasadnioną obawę, że z innymi tłumaczeniami wydawnictw ATV na język polski może być podobnie, o ile będą przygotowywały je te same osoby, które przygotowały omawiany słownik.